

mest i Slægtskab med de lærde Skoler, og hvilken af dem, der har bedst Gyde til at yde Understøttelsen, saa vil man komme til det Resultat, at det er Communitetet, og jeg skal derfor stemme for Udvalgets Forslag, at de 13,000 Rbd. under Sorø ikke bevilges.

Grundtvig: Er det virkelig rigtigt opfattet af den ærede Cultusminister, at det skulde være sagt, at Sorø Academi var nærmere beslægtet med Latinskolerne end Communitet og Kjøbenhavns Universitet, da vil jeg ikke kunne forklare mig det Slægtskab paa anden Maade end ved at tænke, at det skulde betegne, at siden Sorø Academi allerede havde maattet næsten tabe sig i en Latinskole, saa skal det ogsaa være nærmest til at give hvad det endnu kunde have tilovers til de andre Latinskoler, thi det er jo bitterligt nok, at Anstalten i Sorø, som vi endnu benævne Academi, at den under Christian den 4de blev grundet til virkelig ikke at være en Latinskole, men at den blev fornedret dertil i Frederik den 3des Tid, og igjen ophøiet derafra til et Academi i Christian den 6tes og Frederik den 5tes Tid.

Det er altsaa vist, at det er ikke udsprunget af en Latinskole, og det Slægtskab det kan jeg paa ingen Maade udregne, da det jo var bestemt fra først af til Academi, og jeg skal troe, netop til at give de vorne adelfige Unger svende en Dannelselse, saaledes som man efter den Tid troede at kunde være bedst, med et patriotisk Niemed. Da nu desuden det Academie jo ikke er ophævet, som vistnok aldrig er kommet til mere end at staae paa Pappiret, den Højskole, som Christian den 5de vilde have dannet i Sorø, og som udtryffeligt jo var bestemt til vorne Mennesker, og iblandt Andet bestemt til at give de Borne af alle Classer og af alle Stænder, at give dem en Kundskab og Dplysning om Fædrelandet, saavel i dets nærværende Stilling, som i dets historiske Udvikling, da det var saa, og da dette ikke engang udtryffeligt er bleven ophævet, saa kan jeg slet ikke forstaae, hvorledes man skal med den allermindste Grund sige, at Sorø Academie skulde være saaledes beslægtet med Latinskolerne, at det maatte være nærmest til at bøde paa deres Mangler, nei ikke det, men

paa deres Pengemangel. Jeg vil nu ikke her indlade mig paa, hvad der vistnok ligger mig særdeles paa Hjertet, men jeg vil dog ogsaa ved denne Leilighed udsige, at selv førend man brugte Midlerne i Sorø til at oprette en fuldstændig Latinskole, at selv før den Tid var det min Overbeviisning, at vi havde kun altfor mange Latinskoler, og at derfor, dersom der af Sorø Academies Midler skulde gives Noget til Understøttelse for Latinskoler, da maatte det først være, at man ophævede den Latinskole, man heel har oprettet for Sorø Academies Midler. Jeg skal ikke kunne sige, hvorvidt Communitetet eller Kjøbenhavns Universitet kunne have Raad til at afgive Noget til Latinskolerne i Landet, men at det der kun er til, som en Krone paa Latinskolerne, maatte være allernærmest forpligtet dertil, hvis det kunde og hvis det skulde komme an paa Slægtskabet, det synes mig klart; thi det er jo vist, at dersom vi tænke os Latinskolerne borte, saa vil det vel kunne blive meget lidt, vi kunne sige, at Universitetet i Kjøbenhavn var, — thi i sin Heelhed kan jeg ibetmindste slet ikke see, at det er andet end en Examensanstalt for dem, som komme ud af Latinskolerne.

Fscherning: Da denne Sag har givet Anledning til en Slags Borgerfrig i Udvalget, og der allerede er optraadt et Medlem af Udvalget, som har været os andre imod, saa har jeg troet ogsaa at maatte udtale et Par Ord i denne Anledning. Jeg er ganske af de to sidste ærede Taleres Mening, at vi gjøre rigtigst i at blive staaende ved det, som er foreslaaet af Udvalget. Jeg synes ogsaa, at de 6000 Rbd. fra Communitetet er omtrent det samme, som naar en Bataillon sender Penge ud for at exercere Recrutter; derimod vil jeg aabenhare en af mine Hemmeligheder, som maaskee kunde behage flere her i Salen, og bringe dem til at staae fast ved hvad vi have foreslaaet. Jeg for min Deel har nemlig tænkt mig, at disse 13000 Rbd. kunde blive til et moderne demokratisk Ridderacademies Oprettelse, thi derved bleve vi saa nær ved Sorø Academi som muligt. Jeg troer, at i denne Dplysnings Tid kunde man gjerne betragte Almueskolelærerne som vort nye Ridderkab, og naar